

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Аймгийн Нэгдсэн эмнэлэг 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: БӨА-2024/04/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn
Өлгий хот
2023 он

Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга
бөгөөд тэргүүлэх аудитор: Ж.Айгүл

Утас: 70422954 Цахим хаяг: Aigulj@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: Д.Назгүл

Утас: 99427301 Цахим хаяг: NazgulD@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: М.Айнур

Утас: 94159291 Цахим хаяг: ainurm@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

---

1. Хараат бус аудиторын дүгнэлт .....
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл .....
3. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга.....
  - 3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа .....
  - 3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин.....
  - 3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал .....
  - 3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлт .....
4. Аудитын тайлан .....

  - 4.1 Ерөнхий зүйл .....
  - 4.2 Материаллаг байдал .....
  - 4.3 Төрийн хэмнэлтийн хуулийн хэрэгжилт.....
  - 4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал .....
  - 4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт .....
  - 4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал .....

5. Аудитын илрүүлэлт .....
6. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл .....

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

**БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

83129 Өлгий, Баян-Өлгий аймаг,
Утас/Факс: (976) 7042-2954
E-mail: bayanulgii@audit.gov.mn

АЙМГИЙН НЭГДСЭН ЭМНЭЛГИЙН
ДАРГА Х.МАНЧУК ТАНАА

2024.02.23 № 329
танай _____-ны № _____-т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлантай холбоотой онцлох асуудал гараагүй.

Аудитын гол асуудал

Материаллаг буруу эрсдэлийн үнэлгээ өндөр анхаарал татах асуудал гараагүй.

Бусад асуудлын хэсэг

Аудит, аудиторын хариуцлага, аудитын тайлангийн тухай хэрэглэгчдэд

00402400

Аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

хамаатай бөгөөд санхүүгийн тайланд толилуулаагүй, тодруулаагүй асуудал байхгүй.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ж.АЙГҮЛ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/Төгрөгөөр/			
Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>2,230,065,848.93</u>	<u>1,846,024,952.43</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	1,195,506,534.82	1,464,000.00
311	Кассанд байгаа бэлэн мөнгө	-	-
31110	Төгрөг	-	-
31120	Гадаад валют	-	-
31130	Нэмэлт санхүүжилт	-	-
31140	Касс арилжааны банк	-	-
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	1,195,506,534.82	1,464,000.00
3121	Төгрөг	1,195,506,534.82	1,464,000.00
31211	Төрийн сангийн харилцах	1,195,506,534.82	1,464,000.00
31212	Монгол банкин дахь харилцах	-	-
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	-	-
33	АВЛАГА	3,756,194.02	595,224,301.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	-	-
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	3,756,194.02	595,224,301.00
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	-	-
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	1,030,803,120.09	1,249,336,651.43
351	Түүхий эд материал	727,713,519.94	856,658,648.93
35110	Тусгай зориулалттай материал	-	-
35130	Эм боох материал	727,713,519.94	856,658,648.93
35200	Дуусаагүй үйлдвэрлэл	-	-
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	20,000.00	20,000.00
354	Хангамжийн материал	303,069,600.15	392,658,002.50
35410	Бичиг хэргийн материал	15,199,100.90	14,158,564.90
35420	Аж ахуйн материал	84,627,062.77	136,332,504.67
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	1,781,591.69	1,866,591.69
35440	Түлш, шатах тослох материал	-	4,209.95
35450	Барилгын засварын материал	35,873,799.37	39,542,999.37
35460	Хүнсний материал	-	55,086.50
35470	Бусад хангамжийн материал	165,588,045.42	200,698,045.42
35500	Биологийн хөрөнгө	-	-
35600	Мал амьтад	-	-
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>30,041,181,818.96</u>	<u>31,591,677,711.64</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	30,041,181,818.96	31,591,677,711.64
391	Газар	-	-
392	Биет хөрөнгө	29,577,272,121.36	31,037,916,438.44
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	14,174,373,789.47	14,549,564,140.09
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,205,833,825.61)	(1,703,488,334.39)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	680,570,073.00	997,212,664.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(379,510,889.66)	(366,607,953.48)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	14,108,873,204.16	14,392,028,586.16
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(7,056,682,854.52)	(7,911,421,661.87)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	528,439,255.13	651,154,306.13
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(155,296,760.20)	(240,891,226.51)

Аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	170,453,545.36	170,453,545.36
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(41,948,928.23)	(53,923,139.51)
39216	Дуусаагүй барилга, байгууламж	8,752,899,449.00	10,552,899,449.00
39217	Ном	936,063.46	936,063.46
393	Биет бус хөрөнгө	463,909,697.60	553,761,273.20
39301	Програм хангамж	57,512,122.00	58,062,122.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(10,002,424.40)	(19,304,848.80)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	416,475,500.00	515,079,500.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	(75,500.00)	(75,500.00)
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>32,271,247,667.89</u>	<u>33,437,702,664.07</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>9,105,634.10</u>	<u>1,700,928,209.43</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	9,105,634.10	1,700,928,209.43
413	Өглөг	9,105,634.10	1,700,928,209.43
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	322,390.00	461,100,229.16
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	-	-
41330	Татаас, санхүүжилт, шилжүүлгийн өглөг	-	-
41340	Хөрөнгө бэлтгэхтэй холбогдсон өглөг	-	-
41350	Зээлийн хүүгийн өглөг	-	-
4136	Бусад өглөг	8,783,244.10	1,239,827,980.27
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	8,783,244.10	1,239,827,980.27
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	-	-
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>32,262,142,033.79</u>	<u>31,736,774,454.64</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	32,262,142,033.79	31,736,774,454.64
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	4,633,020,649.16	4,633,020,649.16
51101	Өмч: - төрийн	4,633,020,649.16	4,633,020,649.16
51102	- хувийн	-	-
51103	- хувьцаат	-	-
51104	Халаасны хувьцаа	-	-
51105	Нэмж төлөгдсөн капитал	-	-
51106	Эздийн өмчийн бусад хэсэг	-	-
512	Хуримтлагдсан үр дүн	19,307,271,186.89	18,781,903,607.74
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	8,628,775,032.38	19,307,271,186.89
51220	Тайлант үеийн үр дүн	10,678,496,154.51	(525,367,579.15)
51230	Давхардсан гүйлгээг цэвэрлэх данс	-	-
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	8,321,850,197.74	8,321,850,197.74
51400	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	-	-
51500	Бодлогын өөрчлөлт алдааны залруулга	-	-
51600	Нөөцийн сан	-	-
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>32,271,247,667.89</u>	<u>33,437,702,664.07</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/Төгрөгөөр/			
Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	25,748,635,070.71	18,265,438,578.79
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	12,944,232,226.71	3,828,455,597.79
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,085,969,919.31	3,828,455,597.79
120004	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	642,125,106.39	411,095,154.28
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	642,125,106.39	411,095,154.28

Аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	-
1200043	Урьд оны үлдэгдэлээс санхүүжих	-	-
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Үндсэн хөрөнгө	-	3,239,066,790.68
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Бараа материал	443,844,812.92	178,293,652.83
121	Хөрөнгийн орлого	-	-
121001	Төрийн болон орон нутгийн өмчид бүртгэлтэй хөрөнгө борлуулсны орлого	-	-
121002	Өмч хувьчлалын орлого	-	-
122	Тусламжийн орлого	11,858,262,307.40	-
122001	Хандив тусламж /дотоод/	11,858,262,307.40	-
122002	Хандив тусламж /гадаад/	-	-
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	12,804,402,844.00	14,436,982,981.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	-	-
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	33,325,000.00	-
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	-	-
131102	Төсвийн жилийн явцад УИХ-аас соёрхон баталсан, ЗГ хоорондын гэрээ болон ОУ байгууллагаас авах хөнгөлөлттэй зээл	-	-
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилалдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	500,000.00	-
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	32,825,000.00	-
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	-	-
131106	Төсвийн урамшуулал	-	-
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	12,771,077,844.00	14,436,982,981.00
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	-	-
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	12,771,077,844.00	14,436,982,981.00
134003	Нийгмийн даатгалын сангаас эмнэлгүүдэд олгох санхүүжилт	-	-
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	15,070,138,916.20	18,792,147,979.53
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	15,070,138,916.20	18,792,147,979.53
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	15,069,738,916.20	18,787,328,979.53
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	7,656,173,401.49	9,701,653,881.89
210101	Үндсэн цалин	7,654,481,853.49	9,701,653,881.89
210102	Нэмэгдэл	1,691,548.00	-
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	-	-
210104	Урамшуулал	-	-
210105	Гэрээт ажлын хөлс	-	-
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	950,431,202.98	1,213,552,784.70
210201	Тэтгэврийн даатгал	950,431,202.98	1,213,552,784.70
210202	Тэтгэмжийн даатгал	-	-
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	-	-
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	-	-
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	-	-
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	1,284,427,350.81	1,400,231,358.29
210301	Гэрэл, цахилгаан	144,578,400.00	157,181,173.00
210302	Түлш, халаалт	839,849,150.81	943,050,185.29

Аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210303	Цэвэр, бохир ус	299,999,800.00	300,000,000.00
210304	Байрны түрээс	-	-
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	477,402,145.60	621,525,912.00
210401	Бичиг хэрэг	172,168,030.00	97,638,570.00
210402	Тээвэр, шатахуун	234,138,610.00	299,665,480.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	12,876,527.60	9,626,822.00
210404	Ном, хэвлэл	-	-
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	24,796,000.00	94,024,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	141,100.00	880,000.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	33,281,878.00	119,691,040.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	-	-
2105	Нормативт зардал	3,123,274,486.15	3,964,017,329.06
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	2,719,262,830.15	3,527,696,397.06
210502	Хоол, хүнс	365,291,457.00	434,155,932.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	38,720,199.00	2,165,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	56,366,680.00	53,343,954.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	11,731,200.00	13,549,000.00
210602	Тавилга	1,000,000.00	-
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	400,000.00	-
210604	Урсгал засвар	43,235,480.00	39,794,954.00
2107	Томилолт, зочны зардал	45,311,225.00	49,988,200.00
210701	Гадаад албан томилолт	-	-
210702	Дотоод албан томилолт	45,311,225.00	49,988,200.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	-	-
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	20,051,928.00	19,208,700.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	12,400,000.00	10,800,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	-	210,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	4,126,500.00	4,125,900.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	431,128.00	699,400.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	330,000.00	407,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	-	-
210807	Газрын төлбөр	1,422,000.00	2,966,400.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	-	-
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	1,342,300.00	-
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,456,300,496.17	1,763,806,859.59
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	1,341,821.59
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	-	-
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	1,456,300,496.17	1,762,465,038.00
210904	Найдваргүй авлагын алдагдал	-	-
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	400,000.00	4,819,000.00
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	-	-
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	-	-
213102	Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг	-	-
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	400,000.00	4,819,000.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	-	-
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	-	-
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	-	4,819,000.00

Аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	-	-
213206	Ээлжийн амралтаар нутаг явах унааны хөнгөлөлт	-	-
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	-	-
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	-	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	400,000.00	-
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	10,678,496,154.51	(526,709,400.74)
145	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	-	1,341,821.59
145001	Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз	-	-
145002	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны олз	-	1,341,821.59
145003	Хөрөнгө оруулалтын олз	-	-
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-	1,341,821.59
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	10,678,496,154.51	(525,367,579.15)

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	15,703,446,007.49	14,252,208,834.28
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	642,844,106.39	410,450,154.28
120	Нийтлэг татварын бус орлого	642,844,106.39	410,450,154.28
120001	Хувьцааны ногдол ашиг		
120002	Хүүгийн орлого		
120003	Торгуулийн орлого		
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	642,844,106.39	410,450,154.28
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	642,844,106.39	410,450,154.28
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих		
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	15,060,601,901.10	13,841,758,680.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	33,325,000.00	-
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж		
131102	Төсвийн жилийн явцад УИХ-аас соёрхон баталсан, ЗГ хоорондын гэрээ болон ОУ байгууллагаас авах хөнгөлөлттэй зээл		
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилалдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	500,000.00	
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	32,825,000.00	
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		
131106	Төсвийн урамшуулал		
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	15,027,276,901.10	13,841,758,680.00
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих		
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	15,027,276,901.10	13,841,758,680.00

Аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

134003	Нийгмийн даатгалын сангаас эмнэлгүүдэд олгох санхүүжилт		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	14,107,009,672.68	15,372,357,229.10
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	14,107,009,672.68	15,372,357,229.10
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	14,106,609,672.68	15,367,538,229.10
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	7,674,138,490.07	9,285,182,779.91
210101	Үндсэн цалин	4,110,895,946.72	5,444,279,907.79
210102	Нэмэгдэл	2,256,680,907.35	2,780,581,058.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	277,893,000.00	338,455,114.12
210104	Урамшуулал	1,028,668,636.00	721,866,700.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс		
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	661,410,000.00	1,207,084,800.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	661,410,000.00	820,817,800.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал		96,566,700.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал		77,253,300.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал		19,313,400.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал		193,133,600.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	1,337,350,500.00	1,096,302,546.54
210301	Гэрэл, цахилгаан	144,578,400.00	157,181,173.00
210302	Түлш, халаалт	892,772,300.00	664,121,373.54
210303	Цэвэр, бохир ус	299,999,800.00	275,000,000.00
210304	Байрны түрээс		
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	415,468,700.00	490,057,472.00
210401	Бичиг хэрэг	43,502,350.00	39,990,270.00
210402	Тээвэр, шатахуун	223,421,000.00	235,046,840.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэгийн төлбөр	9,819,100.00	10,466,822.00
210404	Ном, хэвлэл		
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	109,508,200.00	175,171,250.00
210406	Бага үнэгэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	29,218,050.00	29,382,290.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал		
210408	Бараа материал акталсны зардал		
2105	Нормативт зардал	3,768,441,999.61	3,067,959,426.65
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	3,330,423,899.61	2,634,976,494.65
210502	Хоол, хүнс	387,371,600.00	397,216,932.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	50,646,500.00	35,766,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	135,144,750.00	121,950,504.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	40,493,950.00	42,239,500.00
210602	Тавилга	2,275,550.00	
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	3,234,000.00	
210604	Урсгал засвар	89,141,250.00	79,711,004.00
2107	Томилолт, зочны зардал	45,311,225.00	49,988,200.00
210701	Гадаад албан томилолт		
210702	Дотоод албан томилолт	45,311,225.00	49,988,200.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах		
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	36,519,008.00	49,012,500.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	12,400,000.00	10,800,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох		210,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	4,126,500.00	4,125,900.00

Аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	431,128.00	699,400.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	407,000.00	330,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ		
210807	Газрын төлбөр	1,422,000.00	2,966,400.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж		
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	17,732,380.00	29,880,800.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	32,825,000.00	-
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	32,825,000.00	
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх		
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	400,000.00	4,819,000.00
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	-	-
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг		
213102	Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг		
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	400,000.00	4,819,000.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж		
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж		
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал		4,819,000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал		
213206	Ээлжийн амралтаар нутаг явах унааны хөнгөлөлт		
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж		
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг		
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	400,000.00	
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>1,596,436,334.81</u>	<u>(1,120,148,394.82)</u>
	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	105,560,400.00	73,894,140.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	105,560,400.00	73,894,140.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	105,560,400.00	73,894,140.00
220001	Барилга байгууламж		
221001	Их засвар		
222001	Тоног төхөөрөмж		
223001	Бусад хөрөнгө		
224001	Стратегийн нөөц хөрөнгө		
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	105,560,400.00	73,894,140.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>(105,560,400.00)</u>	<u>(73,894,140.00)</u>
	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	≡	≡
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	1,490,875,934.81	(1,194,042,534.82)
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.01	1,195,506,534.82
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	1,195,506,534.82	1,464,000.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	/ төгрөгөөр /
					Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл				0.00
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	4,633,020,649.16	8,321,850,197.74	19,307,271,186.89	32,262,142,033.79
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	4,633,020,649.16	8,321,850,197.74	19,307,271,186.89	32,262,142,033.79
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт				0.00
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт				0.00
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз				0.00
C07	Тайлант үеийн үр дүн				0.00
C08	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	4,633,020,649.16	8,321,850,197.74	19,307,271,186.89	32,262,142,033.79
D01	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	4,633,020,649.16	8,321,850,197.74	19,307,271,186.89	32,262,142,033.79
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт				0.00
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	4,633,020,649.16	8,321,850,197.74	19,307,271,186.89	32,262,142,033.79
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт				0.00
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт				0.00
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз				0.00
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү				0.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн			-525,367,579.15	-525,367,579.15
D09	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	4,633,020,649.16	8,321,850,197.74	18,781,903,607.74	31,736,774,454.64

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	16,136,766,900.00	15,446,251,369.10
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	16,136,766,900.00	15,446,251,369.10
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	16,131,947,900.00	15,441,432,369.10
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	9,734,022,900.00	9,285,182,779.91
210101	Үндсэн цалин	5,643,659,800.00	5,444,279,907.79
210102	Нэмэгдэл	2,757,583,100.00	2,780,581,058.00

Аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	366,756,700.00	338,455,114.12
210104	Урамшуулал	966,023,300.00	721,866,700.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	-	-
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	1,207,084,800.00	1,207,084,800.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	820,817,800.00	820,817,800.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	96,566,700.00	96,566,700.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	77,253,300.00	77,253,300.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	19,313,400.00	19,313,400.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	193,133,600.00	193,133,600.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	1,293,714,700.00	1,096,302,546.54
210301	Гэрэл, цахилгаан	151,536,400.00	157,181,173.00
210302	Түлш, халаалт	842,177,800.00	664,121,373.54
210303	Цэвэр, бохир ус	300,000,500.00	275,000,000.00
210304	Байрны түрээс		
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	519,286,000.00	508,673,972.00
210401	Бичиг хэрэг	45,320,100.00	46,340,270.00
210402	Тээвэр, шатахуун	239,722,700.00	235,046,840.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	10,317,400.00	10,466,822.00
210404	Ном, хэвлэл		
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	185,059,500.00	175,171,250.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	38,866,300.00	41,648,790.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал		
2105	Нормативт зардал	3,102,766,300.00	3,073,228,376.65
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	2,664,999,800.00	2,640,245,444.65
210502	Хоол, хүнс	402,000,500.00	397,216,932.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	35,766,000.00	35,766,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	175,687,600.00	171,959,194.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	89,278,600.00	85,736,400.00
210602	Тавилга		
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэгслэл		
210604	Урсгал засвар	86,409,000.00	86,222,794.00
2107	Томилолт, зочны зардал	50,373,100.00	49,988,200.00
210701	Гадаад албан томилолт		
210702	Дотоод албан томилолт	50,373,100.00	49,988,200.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах		
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	49,012,500.00	49,012,500.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	10,800,000.00	10,800,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	210,000.00	210,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	4,125,900.00	4,125,900.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	699,400.00	699,400.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	330,000.00	330,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ		
210807	Газрын төлбөр	2,966,400.00	2,966,400.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж		
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	29,880,800.00	29,880,800.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	4,819,000.00	4,819,000.00
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	-	-
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг		
213102	Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг		

Аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	4,819,000.00	4,819,000.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж		
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж		
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	4,819,000.00	4,819,000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал		
213206	Ээлжийн амралтаар нутаг явах унааны хөнгөлөлт		
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж		
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг		
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал		-
13	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	14,741,260,400.00	14,493,725,134.28
1340	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	14,584,009,800.00	14,074,313,980.00
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих		
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	14,584,009,800.00	14,074,313,980.00
134003	Нийгмийн даатгалын сангаас эмнэлгүүдэд олгох санхүүжилт		
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	157,250,600.00	419,411,154.28
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	157,250,600.00	419,411,154.28
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих		
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих		
1200044	Гадаадын эх үүсвэрээс санхүүжих		
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		1,195,506,534.82
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		1,464,000.00
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ		
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	-	1.00
610001	Төсвийн байгууллага		1.00
610002	Төсвөөс гадуур байгууллага		
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	-	470.00
620001	Удирдах ажилтан		2.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан		376.00
620003	Үйлчлэх ажилтан		92.00
620004	Гэрээт ажилтан		
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	-	470.00
650008	Эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮЭМ)		378.00
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)		92.00
650010	Гэрээт ажилтан		
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)		

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

байхгүй

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Байгууллагын үйл ажиллагааны чиглэл, зорилго, зорилтын талаар

Баян-Өлгий аймгийн аймгийн Нэгдсэн эмнэлэг нь анхан шатны тусламж, эмчилгээ үйлчилгээ үзүүлэх чиг үүрэг бүхий байгууллага юм.

Аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн зорилгыг “Хүн амд үзүүлэх эмнэлгийн ерөнхий болон төрөлжсөн нарийн мэргэжлийн тусламж үйлчилгээг дэлхийн хөгжилтэй орны түвшинд ойртуулж, орчин үеийн өндөр технологи нэвтрүүлсэн, чадварлаг багаас бүрдсэн оношилгоо, эмчилгээ, сувилгаа, сургалт судалгааны хоёрдогч шатлалын эрүүл мэндийн байгууллага байх” гэж тодорхойлсон байна.

Дээрх зорилгыг биелүүлэхээр дараах зорилтыг дэвшүүлэн ажилласан байна. Үүнд:

1. Хүний нөөцийн хөгжил
2. Үйлчлүүлэгчдэд ээлтэй орчин бүрдүүлэх
3. Цахим орчныг бүрдүүлэх
4. Эмнэлгийн аппарат тоног төхөөрөмжийн хангалт
5. Тусламж үйлчилгээний чанарыг сайжруулах

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Байгууллагын үйл ажиллагаа явуулж буй хууль эрх зүйн орчны талаар

аймгийн Нэгдсэн эмнэлэг нь Эрүүл мэндийн тухай хууль, Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний тухай хууль, Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хууль, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль болон бусад холбогдох хууль тогтоомжуудыг үйл ажиллагаандаа мөрдөж ажилласан байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Засгийн газрын 2023 оны “Төрийн албаны зарим албан тушаалын цалингийн хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай” 241 дүгээр тогтоолоор төрийн албан хаагчдын цалингийн сүлжээнд үнэмлэхгүй хэмжээний өөрчлөлт орсон.

Сангийн сайдын 2023 оны 65 дугаар “Хөтөлбөр батлах тухай” тушаалаар аккруэл суурьт УСНББОУС-ыг нэвтрүүлэх дунд хугацааны хөтөлбөрийг баталсан байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Аймгийн Засаг даргын дэргэдэх Санхүүгийн хяналт, аудитын алба нь тус аймгийн төсөвт байгууллагуудын санхүү, бүртгэлийн үйл ажиллагаанд хяналт тавих чиг үүрэг бүхий байгууллага юм. Аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн 2021, 2022 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд хяналт шалгалт хийгдээгүй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Аймгийн Нэгдсэн эмнэлэг нь 2023 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккрузал сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Байгууллагын мөрдөж буй нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийн талаар

Аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн даргын 2020 оны 12 дугаар сарын 01-ны өдрийн 212 дугаар тушаалаар баталсан Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг үйл ажиллагаандаа мөрддөг байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад *нийцсэн*, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт *тохирсон* байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Аймгийн Нэгдсэн эмнэлэг нь 2023 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 1166.5 сая төгрөгөөр буюу 1.04 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөгөөр/			
Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	1,195,506.50	1,464.00	1,194,042.50
Авлага	3,756.20	595,224.30	- 591,468.10
Урьдчилгаа			-
Бараа материал	1,030,803.10	1,249,336.60	- 218,533.50
Үндсэн хөрөнгө	30,041,181.80	31,591,677.70	- 1,550,495.90
Нийт хөрөнгө	32,271,247.60	33,437,702.60	- 1,166,455.00
Өр төлбөр	9,105.60	1,700,928.20	- 1,691,822.60

Аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	32,262,142.00	31,736,774.40	525,367.60
<u>Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн</u>	32,271,247.60	33,437,702.60	- 1,166,455.00

Дээрх хүснэгтээс харахад, мөнгөн хөрөнгө, авлага, бараа материал, үндсэн хөрөнгө, өглөг дансанд өмнөх оны үзүүлэлтээс өөрчлөлт гарсан байна.

Оны эхэнд байсан мөнгөн хөрөнгийн 1,194.0 сая төгрөгийг үлдэгдлийг тайлант онд зарцуулсан байна.

Оны эцэст эрүүл мэндийн даатгалын санхүүжилтээс 591.5 сая төгрөгийг авлага үүсгэсэн байна.

Бараа материалын үлдэгдэл оны эцэст 218.5 сая төгрөгөөр нэмэгдэж, үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл оны эхнээс 1,550.5 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн байна. Богино хугацаат өрийн үлдэгдэл 1,691.8 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.

Бараа материалын үлдэгдэл 218.5 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн байна. Төсвийн хөрөнгөөр 4,082.9 сая төгрөгийн бараа материалыг худалдан авч, 178.3 сая төгрөгийн бараа материалыг үнэ төлбөргүй хүлээн авч, 4,041.3 сая төгрөгийн бараа материалыг үйл ажиллагаандаа зарцуулж, 1,315.6 сая төгрөгийн бараа материалыг шилжүүлж, оны эцэст 1,249.3 сая төгрөгийн бараа материалын үлдэгдэлтэй гарсан байна.

Бараа материалын нийт үлдэгдлийн 68.6 хувь буюу 856.6 сая төгрөгийг эм, эм боох материал эзэлж байна.

Эмийн үлдэгдлийн 39.1 хувь буюу 334.9 сая төгрөгийг хугацаа дууссан 3 нэр төрлийн ковидын эм эзэлж байна. Үүнд: Хугацаа дууссан эмийн 297.8 сая төгрөгийг 1ш-ийн үнэ 1,425.0 мянган төгрөг болох 209 ш тоцилизумаб гэсэн эм эзэлж байна.

Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл 1,550.4 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн. Төсвийн хөрөнгөөр 73.9 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийн худалдан авч, бусад эх үүсвэрээр нийт 2,875.2 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг үнэ төлбөргүй хүлээн авсан байна. Бүтцийн өөрчлөлтөөр 615.9 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг шилжүүлэн авсан байна. Тайлант онд аймгийн ИТХ-ын хуралдааны тогтоолоор 2023 оны 10 дугаар сарын 16-ны өдрийн 198 дугаар тогтоолоор 476.7 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг, 2023 оны 10 дугаар сарын 16-ны өдрийн 206 дугаар тогтоолоор 88.7 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг акталсан байна.

Үндсэн хөрөнгөд 1762.5 сая төгрөгийн элэгдлийг байгуулж, бүтцийн өөрчлөлтөөр шилжиж ирсэн үндсэн хөрөнгийн 249.3 сая төгрөгийн элэгдлийг бүртгэлд тусгаж, акталсан хөрөнгийн 565.4 сая төгрөгийн элэгдлийг данснаас хассан байна.

Аймгийн Засаг даргын 2023 оны 10 дугаар сарын 20-ны өдрийн А/677 дугаар захирамжаар “Өлгий-Сансар” эмнэлгийг аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн бүтцэд шилжүүлэхээр захирамж гарсан байна.

Аймгийн Засаг даргын 2023 оны 10 сарын 26-ны өдрийн А/698 дугаар захирамжаар “Өлгий-Сансар” эмнэлгийн үндсэн хөрөнгийг хүлээлцэх ажлын хэсгийг байгуулсан байна.

Дээрх шийдвэрийн дагуу аймгийн Нэгдсэн эмнэлэг нь бүтцийн өөрчлөлтөөр нийт 37.3 сая төгрөгийн бараа материалыг, 614.2 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг хүлээн авсан байна. Хүлээн авсан үндсэн хөрөнгийн элэгдлийг бүртгэлд тусгасан байна.

“Өлгий-Сансар” орон нутгийн өмчит эмнэлгийг аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн бүтцэд шилжүүлэх үед хаалтын балансад ажиллагсад болон байгууллага, хувь хүмүүст өгөх нийт 486.5 сая төгрөгийн өр тусгасныг нэгдсэн эмнэлгийн бүртгэлд тусгаж, нэгтгээгүй байна.

Аймгийн Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын хуралдааны 2023 оны 10 сарын 16-ны өдрийн 212 дугаар тогтоолын 2-т “Өлгий-Сансар” орон нутгийн өмчит эмнэлгийн халаалт, цахилгаан, нийгмийн даатгалын шимтгэл, татвар, бохир усны төлбөр, эмийн өр болох 250.9 сая төгрөгийг, тэтгэвэр тэтгэмжийн төлбөр болох 188.0 сая төгрөгийг 2024 оны орон нутгийн төсөвт тусгаж батлуулахаар тусгасантай холбоотой өрийг санхүүгийн тайланд нэгтгээгүй байна. /санхүүгийн тайлан болон аймгийн ИТХ-ын тогтоолд тусгагдсан “Өлгий-Сансар” эмнэлгийн өр ялгаатай дүнтэй байгаа тул санхүүгийн тайлан дахь өрийг үнэн зөв дүнтэй гэж үзлээ/

Иймд Нэгдсэн эмнэлгийн удирдлагын зүгээс “Өлгий-Сансар” орон нутгийн өмчит эмнэлгийн өрийн асуудлыг орон нутагт тавьж шийдүүлэх нь зүйтэй.

Тайлант онд аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн өрийн үлдэгдэл 1,691.8 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн байна. Үүнд: байгууллагад өгөх өрийн үлдэгдэл 957.2 сая, татварын өглөг 247.1 сая, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн өглөг 202.4 сая, түлш халаалтын өглөг 282.6 сая, үйлдвэрчний эвлэлд өгөх өглөг 11.5 сая төгрөг байна.

Засгийн газрын хувь оролцоо данс тайлант үеийн үр дүнгээр 525.4 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2023 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 14,279.7 сая төгрөгийн, өөрийн орлогоос 152.4 сая төгрөгийн, нийт 14,432.1 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлж, нийт зарлагыг 14,432.1 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Дээд шатны төсвийн захирагчаас төсвийг хянаж төсвийн төслийн саналаас 1704.6 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлэн, 16,138.7 сая төгрөгөөр баталсан байна.

Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант оны батлагдсан төсөвт тодотгол хийгдсэн байна. Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 8 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр эрүүл мэндийн даатгалын санхүүжилт, өөрийн үндсэн болон туслах үйл ажиллагааны орлогоос 16,136.8 сая төгрөгийг баталсан байна.

Гүйцэтгэлээр эрүүл мэндийн даатгалын санхүүжилт, өөрийн үндсэн болон туслах үйл ажиллагааны орлогоос 14252.2 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 15446.3 сая төгрөг буюу 95.72 хувьтай байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/сая төгрөгөөр/

д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ				
	Хандив тусламж дотоод	14,584.00	13,841.70	742.30	94.91%
	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого /үндсэн/	157.30	410.50	(253.20)	260.97%
	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого /туслах/	200.00		200.00	0.00%
	Харилцах дансны эхний үлдэгдэл	1,195.50	1,194.10	1.40	99.88%
	Дүн	16,136.80	15,446.30	690.50	95.72%

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Тайлант онд нэмэлт төсөв аваагүй байна.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Аймгийн Нэгдсэн эмнэлэг нь 2023 онд төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлээгүй байна.

3.5.5 Худалдан авах ажиллагааны гүйцэтгэл

Аймгийн Нэгдсэн эмнэлэг нь худалдан авах үйл ажиллагааны төлөвлөгөө боловсруулж ажиллаагүй байна. Батлагдсан төсвийн хүрээнд 4,082.8 сая төгрөгийн бараа материал, 73.9 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө худалдан авсан байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулах хууль тогтоомжийн хэрэгжилт, бүртгэл тайлагналтай холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор М.Айнур гүйцэтгэж, хяналтыг ахлах аудитор Д.Назгүл, дарга, тэргүүлэх аудитор Ж.Айгүл нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2024 оны 01 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 35 дугаартай албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг Аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн 2022 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 15,070.1 сая төгрөгөөс 0.5 хувиар буюу 75.3 сая төгрөгөөр тогтоосон.

Гүйцэтгэлийн шатанд материаллаг байдлыг 2023 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 18,792.1 сая төгрөгөөс 0.5 хувиар буюу 93.9 сая төгрөг болж байна.

Аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн нийт орлого, зардалд өмнөх оноос өөрчлөлт орсон байх тул материаллаг байдлыг гүйцэтгэлийн шатанд шинээр тогтоох нь зохимжтой гэж үзлээ.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор хуулийн хэрэгжилтийн хангаж ажилласан байна. Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил илрээгүй.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны мэдээллийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил дутагдал илрээгүй.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн 2023 оны эхний хагас жилийн санхүүгийн тайланд завсрын аудит хийсэн.Аудитаар уулзалт хийж, байгууллагын талаар мэдээлэл, дотоод аудитын талаар мэдээлэл авч, холбогдох ажлын баримтуудыг цуглуулсан.

Нөлөөллийн мэдүүлгийн баримтыг танилцуулж, гарын үсэг зуруулж, уулзалтын тэмдэглэлийг баримтжуулсан.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх аудитаар Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудсанд төсөв, мөнгө, хөрөнгөтэй холбоотой тушаал 27 шийдвэрийг байршуулаагүй, түлш шатах тослох материалын 208.9 сая төгрөгийн, сэлбэг хэрэгслийн 25.1 сая төгрөгийн орлого, зарлагын бараа материалын тайланг нярав хөтлөөгүй, бичиг хэргийн зардалд аж ахуйн бараа материалын гүйлгээг бүртгэж ирсэн, 108.4 сая төгрөгийн орлогын, 107.6 сая төгрөгийн зарлагын гүйлгээг бичиг хэргийн зардлын орлого, зарлагад оруулж тайлагнасан, “Бек-толхын” ХХК-аас 9 удаагийн гүйлгээгээр 18.2 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг шууд гэрээгээр худалдан авахдаа төрийн цахим худалдан авалтыг хэрэгжүүлээгүй зөрчлүүдэд зөвлөмж өгч ажилласан байна.

Аудитын дүнгээр зөвлөмжийг биелүүлж, зөрчлийг арилгаж ажилласан байна.

Хүснэгт 4 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт					
Албан шаардлага					
Зөвлөмж	3	493430.0	3	493430.0	100%
Нийт дүн	3	493430.0	3	493430.0	100%

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Цаг хугацааны хязгаарлалтаас цалинг тогтоолт, олголтын байдлыг үзэж чадаагүй тул дараагийн аудитаар цалингийн зардлын зарцуулалтыг үзэх нь зүйтэй гэж үзлээ. Аудитаар өөр анхаарах татах асуудал гараагүй байна.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 226.8 сая төгрөгийн алдаа¹ илэрснээс аудитын явцад 226.8 сая төгрөгийн алдааг залрууллаа.

Залруулсан алдаа:

- Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн нийт зардлыг 226.8 сая төгрөгөөр илүү тайлагнасан байсныг залрууллаа.

Энэ нь Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан төсөвт байгууллагын санхүүгийн тайлан гаргах заавар аргачлал, УСНББОУС 1 стандарт, толилуулга гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Аудитаар зөрчил дутагдал илрээгүй байна.

5.1 Төлбөрийн акт

Төлбөрийн акт тогтоогдоогүй.

5.2 Албан шаардлага

Албан шаардлага өгөгдөөгүй.

5.3 Зөвлөмж

Аудитын дүнгээр нийт 1,484.6 сая төгрөгийн зөвлөмж өгөгдлөө.

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлттэй холбоотой асуудал

1.1.Илрүүлэлт:

Худалдан авсан бараа, ажил үйлчилгээнд төлсөн бүгд 239.8 сая төгрөгийн гүйлгээг тооцооны данс дамжуулахгүйгээр шууд зардлаар бүртгэж тайлагнасан.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.3.1, 14.3.2, 14.3.3, 14.4.1,14.4.5, 14.4.6 дахь заалтууд, Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан төсөвт байгууллагын нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлангийн аргачлал, зааврыг хэрэгжүүлээгүй байна.

1.2. Өгсөн зөвлөмж:

Худалдан авсан бараа, ажил үйлчилгээнд төлсөн зардлыг тооцооны дансаар дамжуулан бүртгэж тайлагнах, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх.

---

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

1.2.Илрүүлэлт:

Цалингийн зардал буюу унаа хоолны хөнгөлөлтийн зардлаас хоолны зардалд 36.9 сая төгрөгийг гүйлгэн зарцуулсан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", 41 дүгээр зүйлийн 41.2.2-т "батлагдсан төсвийн хүрээнд зарлага гаргах", 41.2.3-т "төсвийн гүйцэтгэлийг хууль тогтоомжийн дагуу хэрэгжүүлж тайлагнах", Сангийн сайдын 2021 оны 190 дүгээр тушаалаар баталсан "Зардлын эдийн засгийн ангилал"-тай нийцэхгүй байна.

1.2. Өгсөн зөвлөмж:

Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 дахь заалт, 41 дүгээр зүйлийн 41.2.2, 41.2.3 дахь заалт, Сангийн сайдын 2023 оны 211 дүгээр тушаалаар баталсан журмыг мөрдөж ажиллах.

2. Хууль тогтоомжийн хэрэгжилттэй холбоотой асуудал

2.1 Илрүүлэлт:

Нэгдсэн эмнэлэг нь тайлант онд 15446.3 сая төгрөгийн зарлага санхүүжилтээр ажиллаж, зарлагын 68.0 хувийг буюу 10,492.2 сая төгрөгийг цалин, нийгмийн даатгалын шитгэлийн зардалд зарцуулсан байна. Тайлант онд 32 эмч, эмнэлгийн ажилтан тэтгэвэрт гарч, 24 орон тоонд шинээр эмч, ажилтан авсан ба 11 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс "Өлгий-Сансар" орон нутгийн өмчит эмнэлгийн 19 эмч, ажилтныг шилжүүлэн авснаар орон тоо нэмэгдэж оны эцэст нийгмийн даатгалын шимтгэл, хувь хүний орлогын албан татвар, үйлдвэрчний эвлэлийн татварт нийт 461.1 сая төгрөгийн өртэй гарсан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", 16 дугаар зүйлийн 16.5.3-т "батлагдсан цалингийн сан, орон тооны хязгаарт багтаан төсвийн байгууллагын орон тоо, ажиллагчдын цалин хөлсийг тогтоох", 41 дүгээр зүйлийн 41.2.2-т "батлагдсан төсвийн хүрээнд зарлага гаргах", 41.2.3-т "төсвийн гүйцэтгэлийг хууль тогтоомжийн дагуу хэрэгжүүлж тайлагнах" гэснийг зөрчсөн байна.

1.2. Өгсөн зөвлөмж:

Нэгдсэн эмнэлгийн орон тооны хязгаарыг баримталж ажиллах, зайлшгүй шаардлагатайгаас бусад тохиолдолд тэтгэвэрт гарсан орон тоонд шинээр хүн ажиллуулахгүй байх, төсвийг үр ашигтай удирдаж, өр үүсгэхгүй ажиллах;

2.2 Илрүүлэлт:

Тайлант онд худалдаж авсан бараа, үйлчилгээний зардалтай холбоотой байгууллагуудад төлөх 1,239.8 сая төгрөгийн өртэй гарсан байна.Үүнээс санхүүжилтийн авлага болох 595,2 сая төгрөгийг хасч тооцоход, бодитоор 644.6 сая төгрөгийн өрийг үүсгэсэн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3-т "санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх", 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", 6.4.8-д "төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх" гэснийг зөрчсөн байна.

1.2. Өгсөн зөвлөмж:

Төсвийг үр ашигтай, зүй зохистой удирдаж, өрийг барагдуулах, өр үүсгэхгүй ажиллах;

2.3 Илрүүлэлт:

Тайлант онд тендер гүйцэтгэгчээр шалгараагүй компаниас нийт 102.1 сая төгрөгийн эмийг худалдан авч, үйл ажиллагаандаа зарцуулсан байна.

Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 32 дугаар зүйлийн 32.1-д “Энэ хуульд өөрөөр заагаагүй бол захиалагч бараа, ажил, үйлчилгээг худалдан авахад нээлттэй тендер шалгаруулалтын аргыг хэрэглэнэ”, 37 дугаар зүйлийн 37.1-д “нэгдүгээр үе шатанд худалдан авах ажиллагааны асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага захиалагчийн худалдан авах бараа, үйлчилгээний хэрэгцээ шаардлагыг хангах бараа нийлүүлэгч, үйлчилгээ үзүүлэгчийг сонгон шалгаруулж, шалгарсан оролцогчтой ерөнхий гэрээ байгуулан, цахим дэглүүрт бүртгэх”, 37.1.2-т “хоёрдугаар үе шатанд захиалагч бараа, үйлчилгээг үнийн санал дуудаж цахим дэглүүрээс худалдан авах, 39 дүгээр зүйлийн 39.1-д “Захиалагч, шалгарсан оролцогчийн хооронд байгуулах бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах гэрээ /цаашид “худалдан авах гэрээ” гэх/-ний гол нөхцөл нь тендер шалгаруулалтын баримт бичиг болон шалгарсан оролцогчийн ирүүлсэн тендер байна” гэснийг зөрчсөн байна.

2.1. Өгсөн зөвлөмж:

Тендер гүйцэтгэгчээр шалгараагүй компаниас бараа ажил үйлчилгээ худалдан авахгүй байх, холбогдох хууль тогтоомжийг мөрдөж ажиллах;

Дээрх зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор, зөвлөмжийн биелэлтийг 2024 оны 10 дугаар сарын 10-ны өдрийн дотор Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газарт тус тус ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн нийт зардлыг 226,754.3 мянган төгрөгөөр илүү тайлагнасан.	1	226,754.3	0	0	1	226,754.3	1	226,754.3				
Дүн	1	226,754.3	0	0	1	226,754.3	1	226,754.3				

/мянган төгрөгөөр/

Аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Бараа, ажил үйлчилгээнд төлсөн 239.8 сая төгрөгийн гүйлгээг шууд зардлаар бүртгэж тайлагнасан.	1	239,881.2					1	239,881.2				
Цалингийн зардлаас хоолны зардалд 36.9 сая төгрөгийг гүйлгэн зарцуулсан.	1	36,939.0					1	36,939.0				
Цалин, НДШ-ийн зардлын 461.1 сая төгрөгийн өртэй гарсан.	1	461,100.2					1	461,100.2				
Бараа, үйлчилгээний зардалтай холбоотой байгууллагуудад төлөх 644.6 сая төгрөгийн өртэй гарсан.	1	644,603.6					1	644,603.6				
Тайлант онд 102.1 сая төгрөгийн эмийг тендер шалгаруулалтг үйгээр худалдан авсан.	1	102,123.9					1	102,123.9				
Дүн	5	1,484,647.9					5	1,484,647.9				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Дүн								